

SZEKELYFÖLD

Politikai, társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hirlap.

Főmunkatárs:
TÓTH BALÁZS.

Felolós szerkesztő:
BIRÓ LAJOS.

Kiadó laptulajdonos:
IFJ JANCÓS MÓZES

Megjelenik hetenkint 2-szer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Bíró Lajos főgimn. tanárhoz, előfizetési és hirdelési pénzek Ifj. Jancsó Mózes kiadó és laptulajdonoshoz küldendők.

Hirdetmények díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: Egy szó 5 fillér, vastagabb betűvel 10 fillér. Tíz szög terjedő apróhirdetésnek ára 50 fillér, csakis előleges készpénz fizetés mellett.
Nyilttér sora 40 fillér.

A trónbeszéd.

(E.) Lapunk múlt számában közöltük a trónbeszédet, amelylyel a király az országgyűlést megnyitotta. A trónbeszéd mindenütt kellemes benyomást keltett. Nem az a rideg, sablonszerű, a milyen eddig szokott lenni, hanem bizalomgerjesztő és egy szebb jövőnek reményét sejteti.

Meglátszik már a hangján, hogy nem Bécsben készítették. Egyről azonban megelégedezik a trónbeszéd, a magyar nyelv jogáról, a melyről pedig le nem mondunk soha és a melyért, ha kell, újra harcba kelünk.

Bizonyára nem a koalíciós kormány az oka, hogy ez a trónbeszédből kimaradt és épen azért nem is hibáztatjuk, de elvárjuk kormányfőfőainktól, hogy mihelyt csak tehetik, ez irányban is mindent elfognak követni, hogy a nemzet elismerését kiérdemeljék.

A trónbeszéd különben valóságos program és több pontja igazi örömet kelt mindenkiben.

A lefolyt sötét korszak után nagyon helyesen tette a kormány, hogy a trónbeszédbe befoglalta azokat az alkotmánybiztosítókat, melyekre az országnak, hogy milyen szüksége van, bizonyítja a volt törvénytelen kormány erőszakos uralma.

A király a trónbeszédben, miután legsürgősebb teendőnek a költségvetés megszavazását s a kvóta megállapítását jelezte, szükségesnek mondja, hogy gazdasági érdekeinknek nagyobb sérelmekről való megóvása mellőzhetetlenné teendő, hogy a külállamokkal tényleg életbeléptetett vám-, kereskedelmi és állategészségügyi egyezmények addig is fenntartassanak, a míg azok alkotmányos uton jogerőre emelkednek.

A múlt napokban szó volt arról, hogy az osztrák Hohenlohe-kormány nem járul hozzá ahhoz, hogy az Ausztriával való vámközösség kereskedelmi szerződés útján rendeztessék. A két kormány közt való ez a per még nem intéződött el; a trónbeszéd azonban

nem adja föl a magyar állam jogait, midőn ez ügyről ezzel a formulával nyilatkozik: „Ugyancsak az e (t. i. a külföldi) szerződésekhez fűződő nyomós érdekek, s gazdasági viszonyaink rendszeres fejlesztésének biztonsága teszik szükségessé, hogy a magyar szent korona országai s másfelől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a vám- és kereskedelmi viszonyok a forgalom közös szabadságának biztosítása mellett továbbra is szabályoztassék.

A választójog reformjáról szóló passzusa a trónbeszédnek azt kívánja, hogy ez a reform a nemzet egészét vigye be a politikai élet sánciba; evégből az általános szavazati jog szabad gyakorlására vonatkozó törvényjavaslatok úgy a demokratikus eszme korszerű kívánalmainak, valamint a magyar állam nemzeti jellegének megóvása mellett fognak elkészülni.

Nagy alkotmányjogi vívmány, hogy a trónbeszéd „tekintettel a közelmúlt sajnálatos eseményeire“, a közigazgatás alkotmányos és törvényes menetének megóvása, valamint az alkotmányos jogrend teljesebb biztosítása érdekében a törvényhatóságok önkormányzati jogkörének biztosítása végett a közigazgatási bíróság hatáskörének átgátását igéri; továbbá a bíróságok teljesebb függetlenségének megóvása érdekében a hatáskörök összeütközési esetek eldöntésének független bíróság elé utalását helyezi kilátásba.

Ezek a fontos ígéretek, melyek azt jelentik, hogy jövőben nem lesz lehetséges királyi vagy kormánybiztosokkal kormányozni, mint ahogy azt a Fejérváry-kormány tette; nem lesz főispáni önkény; a bíróságok közt való hatásköri összeütközések fölött többé nem a minisztertanács fog dönteni, hanem független bíróság. Minden közigazgatási önkény és alkotmány sértés ellen jogorvoslatot lehet keresni a független közigazgatási bíróság előtt, ami által fölöslegessé válik a közigazgatás menetét megakasztó megyei rezisztencia.

A trónbeszéd igéri továbbá a kat-

holikus autonómiát; a kongrua ügyeknek dülőre vitelét; s a protestánsok részére az 1848: XX. t.-c. végrehajtása iránt elvállalt kötelezettségek fokozatos teljesítését, azaz nagyobb államsegélyt.

Ilyen trónbeszéd már nagyon is régen-rég nem hangzott el a budai királyi palotában és ezt köszönhetjük, annak hogy a nemzet talpra állt s farkas szemet nézett Bécses szemben, a mely azt hitte, hogy abszolutizmussal most is boldogul.

Csalódott és mi örömmel és megelégedéssel látjuk, hogy a nagy nemzeti küzdelem még lassan-lassan meghozza a maga gyümölcsét.

Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos.
Ábrányi Kornélnak, a sajtó iroda új főnökének öfolsága a miniszteri tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta. Ábrányi Kornél úgy a sajtó iroda főnökévé való kinevezésre, valamint a miniszteri tanácsosi címre méltán rászolgált, mert a magyar publicistikának és újságírásnak egyik legkiválóbb tagja. Ezek óta küzd a nagy demokratikus alapon való Magyarország megteremtéséért, aniről kiváló munkái tanuskodnak. A „Nemzeti Ideál“ című nagy munkája, továbbá a „Reflexiók“, melyek a millenium alkalmával jelentek meg az igazi demokratikus alapon nyugvó Magyarország megteremtésének a szószólói. Miniszteri tanácsossá való kinevezése nagy megtiszteltetés nemcsak neki magának, hanem az egész magyar sajtónak, amelynek évtizedek óta egyik legbuzgóbb és legragyogóbb tehetségű munkása. Európai műveltség, szarnyaló erejű toll, éles ítélőképesség és boncoló erő, választékos, előkelő gondolkodás jellemezték mindig írói és hirlapírói működését. Azonkívül alapos ismerője a magyar hirlapirodalom viszonyainak s így kinevezése annál nagyobb nyereség a zsurnalisztikára, mert Ábrányi hivatali székében is bizonyára mindig testesítő-lelkű hirlapíró, hazafias érzésű hirlapíró marad.

A gazdasági helyzetről. A politikai élet ege alig derült ki, már is komoly felhők jelentkeznek. A vámtarifa ügye az az aminos kérdés, amelyben a két miniszterelnök még nem tudott meggyezni.

A két miniszterelnök legközelebb találkozni fog és újból tanácskozni fognak.

Mivel pedig Hohenlohe herceg az osztrák ügyekkel annyira el van foglaltva, hogy Budapestre nem jöhet, Wekerle vasárnap vagy hétfőn Bécsbe utazik, úgy, hogy programbeszédjében mindenesetre tájékoztatni fogja a házat a vámtarifa kérdésének állásáról.

Mezőssy Béla államtitkár. A hivatalos lap csütörtöki száma közölte Mezőssy Béla országgyűlési képviselőnek földmívelésügyi politikai államtitkárrá való kinevezését. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter valóban szerencsés választást tett, mert a függetlenségi párt ezen a nagy képzettségű, szimpatikus tagjában igen kiváló és alkalmas férfit talált.

*Bíró Lajos
felelős szerkesztő*

Mezőssy kinevezését, aki jeles kvalitásai révén már régen kedvelt és oszlopos tagja a függetlenségi pártnak, bizonyára az összes politikai körökben örömmel fogadják. Mezőssy kinevezésével együtt Lestyánszky eddigi államtitkár a király felmentette állásától.

Országgyűlés.

A képviselőház szerdán megkezdte a megalkulás munkáját, a képviselők benyújtották mandátumaikat és kisorsolták az igazoló osztályokat, amelyek az egyes mandátumokat megvizsgálják.

Szapponas István korelnök kevéssel 10 óra után nyitotta meg az ülést s a keddi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után nyomba megkezdtek a mandátumok benyújtását, nagy éljenzések közt. A legelső éjeneket és tapsokat Andrásy Gyula gróf kapta, a leg hatalmasabakat Kossuth Ferenc, aki mellett a horvát képviselők is lelkesen tüntettek. Szintugy Battányi Tivadar grófot is lelkesen megéljenezték és megápsolták. Megéljeneztek ezenkívül Barabás Bélát, Darányi Ignác földmiv. minisztert, Günther Antal igazságügyi államtitkárt, Hadik János gr. belügyi államtitkárt, Holló Lajost, Justh Gyula volt képviselőházi elnököt, Szederkényi Nándort, Thaly Kálmánt, Wekerle Sándort. Polónyi Géza mandátumát, aki még mindig betegesen fekszik, a fia adta be.

A mandátumok benyújtása után a magyar országgyűlésre delegált horvát képviselők névsorát olvasták fel, mire az elnök jelentette, hogy Desseffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke a mandátumról lemondott, Jankovics László gróf pedig táviratilag jelentette ki, hogy a horvát országgyűléstől a magyar országgyűlésre való delegálását nem fogadja el. A mandátum megtámadásokról is tett jelentést a korelnök. Eddig négy választás ellen érkezett panasz a képviselőház elnökségéhez és pedig Polith Mihály, Bredicianu Koriolán, Petrovics István, és Popovics György mandátuma ellen.

Most félórai szünetet adott az elnök, hogy összeolvassák a beadott mandátumokat.

Szünet után megajították a képviselőknek osztályokba való sorsolását, az ülés véget ért.

Csütörtökön és pénteken nem volt országgyűlés.

A Székely Társaságok Szövetségének jegyzőkönyve.

Mint minden egyesület, a Székely Társaságok Szövetsége is tételesen volt kárhoztatva a politikai és közéleti zűrzavarok miatt. Most azonban, hogy a kibontakozás megtörtént, a nemzet és kormánya a békés alkotások útjára térhetett, ez a nemes célu egyesület is megmozdult, hogy a múlt év augusztus hava 22-én Sepsiszentgyörgyön tartott közgyűlésének határozatait, a keleti magyarságnak, a székelységnek javára végrehajtsa.

Előttünk fekszik ennek a gyűlésnek jegyzőkönyve, mely szerint a szövetség Borszék Soma ny. miniszteri oszt. tanácsos munkálata alapján egy Kolozsvár—Maros Vásárhely—Székely-Udvarhely—Sepsiszentgyörgyön át a Feketetenger—Constánza kikötőjéig vezető nagy transverzális vasút kiépítésének kérdésével foglalkozott, mely Erdély legmagyarabb városait 78 székely községen keresztül körülbelül 2 milliót meghaladó magyar lakosság érdekeit közvetlenül érintené s a mely részben a mostani székely vicinálisok kisajátítására kilitásba helyezett összegből és az érintett vidékek lehető hozzájárulásából is kiépítendő volna, már azért is, hogy ez által állami kereskedelmi érdekeink kelet felé erősödjenek és irányíttassanak. A javaslat előkészítése természetesen sokkal nehezebb, hogy sem mindjárt a megoldás stadiumába jusson, de alkalmas a további tárgyalások bevezetésére, mint a szövetség meg-

is kezdett azáltal, hogy az utvonali törvényhatóságait, közgazdasági egyleteit, pénzintézeteket, városi és községi képviselőket valamint a Székelyföldi országgyűlési képviselőket felkérte a nagyfontosságú ügy komoly figyelembe vételére és ezen tárgyban a m. kir. kormányhoz és képviselő házhoz beadott kérésének támogatására.

Foglalkozott a Szövetség egyelőre csak Háromszék vármegye piacképes cikkeinek forgalomba hozása kérdésével is, minek kapcsán a Székelyföldi pénzintézeteket felhívta a székelyi aktió pártolására kimondván, hogy ezen túl csak olyan pénzintézeteket támogat melyek a székely akcióban részt vesznek nemcsak, de jövedelmükből az osztalék arányában hazafias célra adakoznak is.

Felirt a Szövetség a kultusz és földművelésügyi miniszterhez gazdasági ismótló és munkás képző iskolák létesítése, a kereskedelemügyi miniszterhez a köpeczi szénbánya támogatása és tarifális kedvezmények biztosítása tárgyában. Sürgette a székely iparcikkek számára az ipari szövetkezetek bevonásával közraktárok létesítését, a sepsiszentgyörgyi Sequens féle posztógyár fejlesztését, az ugyanodavaló székelyszövőgyárak len- és kendő készítővel, nem különben fonógyárral való kibővítését, valamint a sepsiszentgyörgyi nőipariskola állami támogatását.

Nagyjelentősége van a Szövetség azon határozatának is, hogy a székely kongresszus határozatainak végrehajtása fölött öröklik.

E tekintetben munkáját azzal kezdte, hogy felirt a m. kir. kormány minden tagjához, hogy a székely akciót a székely kongresszus határozatait figyelembe véve tárcája ügykörében karolja fel, a földművelésügyi miniszternek pedig, ki elsőnek fogta fel a székely kérdés nagy jelentőségét s jött ki rendeltetésével a székelység támogatása, köszönetet mondott.

Felirt a Szövetség a kultuszminiszterhez a sepsiszentgyörgyi áll. tanítónőképző intézet helyiségeinek felépítése tárgyában, amely teljesen alkalmatlan, az egészségre káros sőt veszélyes bérhelyiségekben szorong, mi miatt növendékeit a tüdővész pusztítja.

Lépéseket tett a székely munkások helyzetének javítására és a székelyföldi méhészet terjesztése érdekében. Végül foglalkozott a szövetség egy székelyföldi idegen fogalmi iroda létesítésének módzataival, hogy ezáltal a székelyföldre irányuló folyton növekvő idegen forgalmat lebonyolítsa.

Mindéből láthatólag a Székely Társaságok Szövetségének nemcsak nagy és szép munkátér kínálkozik, de igyekezik is azt betölteni, kötelességébe vonván mindazon aktív egyesületeket, melyeknek irányá, törekvése a székely akció támogatására alkalmas.

A szövetség arra törekszik, hogy az erdélyi részeket egészen behálózza, sőt annak határain túl is szerezzen híveket célja támogatására, ami végeredményében nem egyéb mint a magyar uralom helyreállítása és biztosítása. Ez különben természetesen egyáltalán nemcsak székely érdek, de elsősorban éppen a magyar állam jól felfogott érdeke, miért is a Székely Társaságok Szövetségét támogatni hazafias kötelessége mindnyájunknak. A szövetség székhelye: Maros Vásárhely, elnöke: Deák Lajos kir. tanácsos, tanfelügyelő, főtitkár: Máthé József állami tanító, akik mindenkinek szívesen szolgálnak a továbbiakra nézve felvilágosítással.

Mis-más

— N. —

A nemzet tanácskozásának remekművi palotája ormán a májusi szellő vidáman lengeti

a magyar állam dicsőséges lobogóját: a trikolort. Ős Buda várában a magyar király lakóházának ormáról pedig ugyancsak ez az enyhe májusi szellő lefújta a gyűlöletes sárga-fekete lepedőt.

A honi sík föld tűzvérű paripái villámgyors sebességgel viszik fel szikrázó patákkal a sok urt népet a királyi várakba — öfelsége a király elé. — Nincs „Gott erhalte“! Nincsen német szózatra szoktatott „silbak“ a nagy kapu bejáratánál — de van nemzeti érzelemtől dobogó kacagányos mente, van sastoll és kard helyette elegendő. A kőfejtő sárik sas elrepült messze idegenbe megrémülve az újidők szellőjéről. — A hatalmas turulmadár pedig fenségesen — szinte félelmetesen rebbenti meg kiterjesztett szárnyait oda fent a magasban — az ősi vár magas fokán. Hej Apponyi! — Kossuth... hej Polónyi! hogy volt bátorságtok mindent megtenni? * * *

Hogy merészeltétek ezt megtenni Tisza Pista engedélye nélkül, hogy a nemzeti akarat óriása — mint ledönthetetlen többség hirdeti a felséges urnak, hogy sem megfogya, sem megtörve itt van újra... és némiképp, de felremagvarázhatatlanul hirdeti azt is, hogy azért is, hogy azért még sem dől össze sem a trón, sem a haza, sem a feltett nagyhatalmu monarchia!

Híába lekurjongattak négy övtizeden át a Tiszák béres legényei, hogy hatha a független párt jut diadalra, akkor véged van neked oh Ausztria és véged lesz neked oh dicső dynasztia. Lám és még sincsen vége! A nemzethez személyesen beszél a király böles trónbeszédben a sajnálatos „félreértésről“, mely faj atyai szívének és böles mérséklet vezeti a hazájáért rajongó tábort is — mert tudja, hogy övé a jövő — és: „az igazság útban van“ * * *

Mily esodás találkozása az eseményeknek. Május 21-én vették vissza Buda várát szarony rohammal a jogos tulajdonát a mi hős és vitéz honvédeink az osztrákoktól és május 21-ikén vette újra birtokába a kecskeméti fehér selyem lobogóval kezében a nemzeti tanácskozás termetét az ősz korelnök a törhetetlen és hajlíthatatlan lelkű kurucok hatalmas táborával és miután rövidet tanácskoztak a márványoszlopos teremben átmentek déli 12-re Ős-Buda várába és megszállották azt is első nap a „halászbástya“ fokán a magyarok első szent királyának Szt. Istvánnak lova szobra mellett. Ott volt a király ö felsége is és meghallgatta, mit mond a még lefátyolozott ércszobor előtt a magyar miniszterelnök Európa legzenesebb hangja Dr. Wekerle. Hát mit mondott? Böles és nagy dolgot! Azt mondta, hogy ma annak a böles és szentéletű magyar királynak emlékéket leleplezi a magyar állam népe „a ki mint isteni ihletől áthatott diplomata előrelátásával szakított korának szokásaival és az országot nem valami földi hatalmasságnak, hanem égbe emelkedő tekintettel magának az Isten-Anyának ajánlotta fel, hogy az égi hatalomba és az önerejébe vetett bizodalomra támaszta nemzetét.“ — Ezek a böles Wekerle — böles szavai... Ezeket megértette a király is ott helyben... * * *

Ezért mondott oly beszédet a magas trónról másnap a nemzethez, melyre riadalmas éljen zugás volt a helyeslés megpecsételése. Megértette éjjeli csöndjében, hogy milyen a a magyar nemzet, ha van olyan király mint Sz István, akinek néma példát adó szobráról maga mondta: „Hulljon le a lepel.“ — Hát lehullott, látta és megértette, mit kell tennie azzal az állammal, melyet ráhagyott. Sz. István király, akinek ö 40-ik utódja. Megértette mint kell hordozni azt a koronát, melyet első elde hordozott... És ezért mondott oly beszédet a budai várban szabad tanácskozássra felgyülekezett nemzeti képviselők koszorújában. És látta a ragaszkodást, a hűséget, a tiszteletet a hódolatot a nemzet részéről — azon nemzet részéről — azon nemzet részéről, melyet Tisza Pista „guzsba kötve“ akart oda dobni Ausztria lábai elé a szégyenteljes eltiprásra azért... magánboszuból csak azért, hogy őt a magyarok a piros bársonyszékéből kihepmentették. Most olvashatja geszti magányában, mi történt Pest-Budán — a vár vissza vételének évfordulóján. Győzött-e valaha fényesebben, az igazság a jogtörő erőszak szaronyi göggyével

szőmben, mint akkor és ma? Nem! Hogy a világ legszebb királyi váraka ormán nincs a sárga fekete lobogó, az természetes, de természet ellenes, hogy nem lengett az a nemzeti trikolor! De megint természetes, hogy lesz az még másképp is és annak majd ott kell lennie.

Hiába való most már minden bécsi láma Szent István lovas szobra ott áll a budai vár bástyáján és kegyelettel tekint fel rá a magyar király, mert látja, hogy mily hatalmas államot alkotott első előde. Mert országok, népek pusztultak el — trónok omlottak össze — melyek sokkal nagyobbak, sokat hatalmasabbak voltak, 1000 évnél idősebb Magyarország sokkal nagyobb erőben mint valaha, sziklaszilárd alapokon fenáll. Hol van Nagy Sándor, Julius Caesar, Alarik, N. Károly és Napoléon birodalma? Sehol, csak romjai állanak fenn idegen nevek alatt. Csak Szent István országa áll és él ma is rendületlenül és élni és állani fog időtlen időkig — mert a magyar királyok legszentebbje és legbőlebbje elromolhatatlan alapokra fektette az ő sz. jobbjától védett hazát. És a Habsburgok jól tudják, hogy az leszen mentsvárunk a jövőben, miként volt a múltban...

Ezért nem fogadta el ő felsége bölcs ítéllettel a trónbeszéd után nyomban beérkezett azon kettős lemondást sem, melyet a magyar tulipán okozott állítólag a külön vámszerződés alakjában. Ez a tulipán a napkeletnek virága és annak virulnia kell a hóni talajon. Az őshazából hozták a hunok és magyarok ezen ég őpiros jelképét, mely a szerelem szótára szerint a báj, a szépség és kedvesség symboluma és nekünk szonkivül a dicsőség jelvénye. Most van itt az ideje az ő virulásának. Ugy halljuk itt is megalakult a „tulipán kert” a mi határszélikedves városunkban is, mert a kelet legszebbik virága, és szellemi vezetője így akarja... Helyes, hogy is kell, van itt elég sok szép tulipánzár... hiszen ninesen székely kertéske, ahol nem virulna Magyarország keletén a tulipán. A őshazából ide hozták piruló szűzek és daliás leventék, itt virult az már régen a hunok földjén igazán. Csak 4 évtizede annak, hogy bejött a „bécsi rongy.” — A hosszú orru vígcekek hozták onnan felülről a császári német Bécsből a székely szűttes és székely zeke posztó helyébe. Most vissza vele Bécsbe, hadd legyen a hazai házának újra kelletje. Lesz is, mert már láttam a „Millenium” előtt sok vígcecet, aki hosszú orral, üres zsebbel — visszaindul... Bécsbe!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bódi Ferenc kézdikövári helyettes tanitót ugyoda rendes tanítónak nevezte ki.

— Stocker Antal távozás. A király Stocker Antalt, a kézdívásárhelyi törvényszék kiváló ügyészét a pancsovai törvényszék elnökévé nevezte ki. E hír örömmel tölt el mindnyájunkat, mert Stocker ügyész kiáltsmeretes munkálkodásával méltán reá szolgált az előléptetésre. Másrészt sejnáljuk Stocker ügyész távozását, mert benne Kézdívásárhely társadalma egy finom modoru, előzőkeny, gavallér tagját, az egyesületek, humanitásetek pedig pártfogójukat, mecénásukat veszítik el. Midőn az előléptetéshez szívből gratulálunk, egyuttal azt kívánjuk, hogy az új törvényszéki elnök urat új állomáson is kísérje a szerencse, megelégedés és boldogság finom lelkületű nevével egyetemben.

— Esküvő. F. hó 23 án tartotta esküvőjét Sepsiszentgyörgyön Dr. ifj. Benedek János a Jelzáloghitelbank szentgyörgyi főcájának főnöke (Benedek János kir. közigazgató fia) Szent-Iványi Miklós kir. tanácsos, vármegyei alispán és neje Potsa Gizella leányával: Piroskával. A polgári esketést Gödri Ferenc s.-szentgyörgyi polgármester végezte, míg az egyházi áldást fő. Fejér Manó esperes-plebános és Szabó Jenő k. vásárhelyi ev. ref. lelkész adták az ifju

párna. Tanuk voltak: Szent-Iványi Zsigmond és Mannsberg Sándor báró.

— Szemeyi hir. Ifj. Jakab István tankarékpenztári vezérigazgató hosszabb ideig Karlsbadba utazott.

— A székely gazdaság hanyatlásának okai cimen Sipo Samu a háromszékvármegyei fiúárva és szeretetház igazgatója egy 32 oldalra terjedő füzetet adott ki. Ebben a füzetben nagy tapasztalattal, alapos tudással tárgyalja a székely gazdasági bajokat és azoknak orvoslását. A füzet bővebb ismertetésére még vissza térünk.

— Confirmációi ünnepély lesz ma délelőtt a helybeli ev. ref. templomban.

— Gyilkosság. Vajda Márton és Bíró József kézdiescmortáni lakosok, „közkeresetek” voltak s bár elég jó barátságban éltek, Vajda Mártont bántotta, hogy Bíró József is miért nem veri meg egyszer-máskor feleségét, midőn kissé „berugottan” jöttek haza a városból. E miatt a mult héten heves szóváltás támadt a két férj között, aminek a vége halál lett. Vajda ugyanis revolverét kivette zsebéből s mellbe lötte Bíró, a ki három napi kínlődás után f. hó 19-én kiszenvedett. Vajda természetesen hűvösre került a kézdívásárhelyi kir. törvényszék fogházában.

— Németek Boesckay emlékének. Pöstyén fürdő híradója jelenti f. hó 21-ről; Múltó módon ünnepelték a bécsi béke 300 esztendő fordulóját Pöstyénfürdő vendégei. Az ujjonnan épült evangélikus templomot ez alkalommal megtöltötte a fürdőközönség, melynek legnagyobb része németországi volt. Schmidt pozsonyi lelkész emelkedett, hazafias szónoklata után az énekkar egyházi dalokat adott elő. Délben a gyógyház éttermében lakomával fejezték be a nagyjelentőségű napok.

— Felvétel a hadapródiskolába. Az érdekelteknek tudomására hozom, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapródiskolába az 1906—1907-ik évre, a felvételre igényel bíró ifjakra vonatkozó részletes pályázati hirdetmény alulírt rendőrkapitányság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető és tanulmányozható. Kézdívásárhely 1906. május hó 23. Miuva Kálmán, rendőrkapitány.

— Linke Pál neves berlini zeneszerző, csuzos baja gyógyítása céljából Pöstyénre érkezett és a fürdőszalodában vett lakást.

— Rablási kísérlet. E hó 23-án este Kovácsnán, őzv. Nagy Jánosné szatócs és vendéglőshöz tisztességesen öltözött férfi lépett be, s miután a helyiségben körül nézett, bort és enni valót kért. Senkisémet sejtette, hogy az ismeretlen vendég rosszban tőri a fejét. Pedig annak ugyan gonosz volt a szándéka. A vendégek távozása után a házban mindenki nyugalmra tért. Ugy éjjel után 1/1 órakor Nagyné cselédje, Gáspár Zsuzsa, ki a lakosztály másik felében hál, — gyanu zajra ébredt fel. Az ablakon kitekintve látta, hogy egy sötét alak a bészart udvarra nyíló, s a szatócs üzletbe vezető első ajtó felfeszítette, s azon át eltűnt. Az élelmes, ügyes leány nem csapott zajt, hanem a Kovácsnán patakára nyíló ablakon át kiugrott a házból, s szép csendben felköltötte a közelben lakó Simon András molnárt és Kuszto József fiakkerest, kik ötéde magukkal éppen akkor érkeztek a tett színhelyére, mikor a kellezettel enjjeli látogató a szatócs üzletbe vezető 2 ik ajtó üvegablakát betörtte, melynek zajára az a vő házbeiek is fölriadtak, s lármát ütöttek. — A menekülő betörő a Kuszto és társai (cibél rendőrség) kezébe szaladt, s nehéz küzdelem után felüleltetett, s azután a csendőrség oltalmába került. Neve, ha hinni lehet bemozdásának, Budai Ferenc maksai lakos és állítólag közelebből szabadult ki a fogházból. A csendőrség nagyon érdeklődik a „kedves fogoly” multja iránt, mivel az a gyanu merült fel, hogy sok sötét pont terhelheti a kedélyes betörő lelkét.

— A Romániával szemben fenálló utlevél kényszer fel függesztésének értelmezése. A brassói m. kir. határszélikapitányság a következő sorok közlésére kért fel: Miután a Romániával szemben fenálló utlevél kényszernek a bukaresti kiállítás tartamára

történt függesztése több oldalról tévesen lett értelmezve, a félreértések kiküszöbölése s a közönség tájékoztatása végett, a brassói m. kir. határszélikapitányság 4481—906. h. rk. számú intézkedésével közhírré tette, hogy az utlevél kényszer a bukaresti kiállítás tartamára csak a Romániából Magyarországra jövőkre nézve függesztetett fel, de a magyar honosoknak, ha Romániába akarnak menni a határlomásokon, a kiállítás tartama alatt is utlevéllel kell bírniok és a Romániába kilépőkkel szemben az eddigi utlevél vizsgálati szabályok állanak fenn. Ezen intézkedés abból a szempontból történt, hogy a bukaresti kiállításokra utazó románok minden akadály nélkül esetleg az országba is átrándulhassanak, de ezen egyoldalú felfüggesztés mellett nem engedtetett meg az, hogy az utlevéllel nem bíró, vagy bármely rendőri szempontból kifogás alá eső magyar állampolgáraink a jelzett idő alatt szabadon minden hatósági ellenőrzés nélkül hagyhassák el az ország területét és léphessenek román területre.

CSARNOK.

A történelem első lapja.

— Felolvasta: Révész Cyrill. —

(9.)

Ez a megszólítás: Mi Atyánk nyilván röviden és határozottan megmondja nekünk, hogy mi kitől származunk, ki a mi eredetünk kiinduló forrása. Senki más csak az Isten, a láthatatlan, de élő szellemi lény. Ő, a Mindenható akarata végtelen bölcsességében, hogy a föld ne legyen üres és pusztá és azért az ő szent és hatalmas „Legyen” szavára létrejött ég, föld, kő, fű, fa, állat és hogy legyen, aki a nagy Aikotót értelmes módon itt a földön is dicsérje és magasztalja, hogy legyen, aki Őt megismerje, neki éljen és üdvözölve az ég angyalaival a mennyországot benépesítse: ezért teremtette az embert a „homo sapiens”.

„Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra”, mondja a szentírás és megteremtő bölcsessége, jósága és hatalma remekelt, megalkotta az embert, aki lelkénél fogva valóban csodálatos lény, kimagaslik az ő értelménél fogva az összes teremtmények közül, valóságos Isten gyermeke.

Láttuk, hogy a majom és ember között óriás különbség van a testet illetőleg. Még nagyobb, még óriásibb a különbség a szellemi tehetségek terén. Maga Darwin mondja: „A különbség a szellemi tehetségeket illetőleg a legfelső majom és a legalsó vadember között rengeteg, még akkor is, ha egy oly vadember lelkét összehasonlítjuk „akinek a 4-nél nagyobb szám kifejezésére ninesen szava.”

„A tűzföldiek a legalantabban álló barbárokhöz tartoznak, még is folyton a fölött kellett csodálkoznom, hogy a „Beagle” földézetén levő bárom tűzföldi ember szellemi tehetségeire nézve hozzánk mennyire hasonlított.” Irja Darwin az ő keleti utazásáról szóló könyvében.

Mi kibővíjük e megfigyeléseket a közlaspasztalat alapján. A mi az embernél első sorban feltűnik, az nem más, mint azon sark igazság, hogy az ember erkölcsi és társadalmi lény. A vallás-erkölcsi alapot tekintik Darwin, Waitz, Gerland és Happel az ember egyik legkimagaslóbb jellegéül.

„Egészen alairom, hogy az ember és állat különbözőségei közt legkiválóbb a lelkiismeret” — írja Darwin. Ez az a néma, de folytonosan beszélő tanu, a ki megbíralja minden tettünket mikor azt kérdezzük önmagunktól: „jól tettem-e én ezt meg azt?” Az a kis bíró, akit látni nem lehet, de aki odabent létezik, mert beszél — ez a lelkiismeret. Ez az ember-nél meg van, a majomnál pedig nincs meg sehol. Mert egy állat sem, még a legmagasabb endü sem bír öntudatos lelkiismerettel.

Thomassen bevallja, hogy hosszas és alapos vizsgálódás arról győzte meg, hogy egy állatnak és így a majomnak sincsen vallása vagyis egy felsőbb természet fölötti lánynak létezésében való bíte.

A vadnépek között pedig egyet sem találhat bárki is a föld kerektségén, amelynek —

habár sokszor ferde nézetű — de mégis valóságos n te ne lenne egy oly felsőbb szellemi lényről, a kitől fél, remeg és aki iránt mély bódolattal és tisztelettel viseltetik

Ez valóban nem a p.pok találmánya, hanem a lélek azon öntudata, hogy más, felsőbb szellemtől vette eredetét. Müller Miksa továbbá

azt írja, hogy általános fogalmak szerint: jó-ság, szépség, tér és idő, henyélés és szorgalom, hit és becsület, hazafiság nincs meg az állatnál csak az ember lelkében és ezek képzése, megalkotás megdönthetetlen korlátot emel állat és ember közé.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

(32. 1 — 10.)

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű birneves valódi szépségi lenvászon és damasztáru minden nagyobb üzletben kapható. A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyártmány csak az

VALÓDI SZÉPESSEGI VÉD-JEGY

HAZAI IPAR!

mely ezen védjeggyel van ellátva.

Eladó ház.

A Szócs János borkereskedő üzlete mellett lévő utcában az óz. Szócs Jánosné tulajdonát képező ház összes hozzátartozóival együtt szőlő, kőből építve árón eladó. Értekezni lehet Jancsó Gyula kereskedővel Kézdivásárhelyt 51. 3 — 3

Alapított 1897.

Részletfizetése

Zongorák, pianinók, cimbalmok.

Székelyföld egyedüli, nagy zongora-hangszer, ipartelepe és zenemű-tára.

SMIDT M.

Marosvásárhelyt, a m norita palotában

Hazai és saját gyártmányu, — külföldi zongorák, mindennemű hangszerek, azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszer javítása és hangolása, szakszerű pontossággal teljesítetik.

Régi átjátszott zongorák átalakítása jutányos árért teljes jótállás mellett.

(52. 2 — 6.)

Árjegyzék ingyen, bérmentve küldetik.

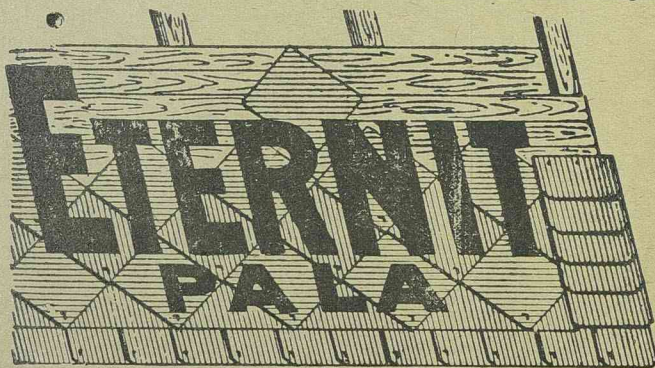
Egy körülbelől 3 kőből terjedelmű kitűnő

LUCERNA-TERMÉS

kisebb darabokba szaggatva is — eladó.

Értekezni lehet Ifj. Jancsó Mózes nyomdatulajdonossal Kézdivásárhelyt.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

46. 2 — 8

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő vegytisztító és gőzmosó-gyár

Budapest, VII. Szövetség utca 37 szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatárota, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a n é közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

Fejér Lukács Fiai cég vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri, női és gyermeköltönyök, disztó- és butorszövetek függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végáruk, szőrme- és bőrtisztítását és festését.

Ugyiszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

(54. 1 — 1)

Kovald Péter és fia cég.

BUTOR!

Butoraktáramban tulságosan felhalmozott árukból április 15-étől kezdődőleg a gyermek kocsik, gyermek székek, vasbutorok, díványok, ottománok, szalon garnitúrák, álló- és fali tükrök, képek, szőnyegek mélyen leszállított áron eladtnak.

melyeknek szíves megtekintését kéri tisztelettel:

IFJ. JANCsó Mózes, butoraktáros.

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.